

Farg'ona haqiqati

Jitimoiy-siyosiy, ma'naviy-ma'rifiy gazeta

<http://farhaqiqat.uz/>t.me/farhaqiqati

ВИЛОЯТ ҲОКИМИ ДАЛА-ЎҚУВ ЙИГИНИДА ЁШЛАР БИЛАН УЧРАШДИ

Шарқий ҳарбий округи қўшинлари дала-ўқув майдонида 10 кун мобайнида жиноят ва хукуқбизарликларга мойиллиги бўлган, билиб-бilmай боши берк кўчага кириб қолган, тарбияси оғир ва ички ишлар бўйламида профилактик ҳисобда турувчи 100 нафар ёшлар иштироқида ҳарбий-ватанпарварлик ўқув йигини ўтказилди.

"Армия – ватанпарварлик ва жасорат мактаби!" деб номланган йигин келажак авлодларини соглом турмуш тарзига жалб қилиш, жисмоний тарбия ва спорт билан мунтазам шугуланишларига қизиқтириш, уларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳидга ҳамда онга садоқатли этиб тарбиялаш, шунингдек, ёшларнинг қизиқишига қараб қасб-хунар ва тадбиркорлик соҳасига ўқитиш каби мақсадларни қамраб олди.

Фаргона вилояти ҳокими, ҳарбий-мъемурий сектор раҳбари Хайрулло Бозоров Шарқий ҳарбий округи қўшинлари кўмандони, генерал-майор Ойбек Сандов ҳамроҳлигига ҳарбий қисмийлардан қўмандонига мурожаат қилишиди. Ҳарбий-ўқув йигини фаол иштирокчилари Ташаккурнома ва эслалик совагари билан рағбатлантирилди.

Очиқ ва самимий мулоқот чоғиди Хайрулло Бозоров Ўзбекистон Республикаси Президенти, Куролли

Кучлар Олий Бош Кўмандони Шавкат Мирзиёев рахбарлигига мамлакатимизда ҳарбий соҳада олиб борилаётган ислоҳотлар, ихчам ва қудратли армияни шакл-лантириш, ҳарбий қизматчиликнинг ҳар томонлами қўйлаб-кувватлаш, уларга ва оиласларига яратилаётган шартшароитлар ҳақида гапириб ўтди. Ватан посбони бўлиш ҳар бир йигит кишига мұқаддас бурч эканлигини таъкидлаган вилоят ҳокими ёшларни мард ва жасур бўлишига, қайси касбни эгаллашларидан катъи назар, эл-юрт ишига ҳамиша камарбаста бўлишига чақириди.

Учрашувда вилоятимиз ёшлиари ўзларини қизиқтирган саволлар билан вилоят ҳокими ва Шарқий ҳарбий округи қўшинлари кўмандонига мурожаат қилишиди. Ҳарбий-ўқув йигини фаол иштирокчилари Ташаккурнома ва эслалик совагари билан рағбатлантирилди.

(Вилоят ҳокимлиги
Ахборот хизмати хабари
асосида тайёрланди).

Дунё мўъжизалари деганда, бизга маънан яқин бўлган Аградаги "Тож маҳал"ни тилга оламиз. Албатта, Хитой девори ҳам ёдга тушади. Кейин Иорданиядаги куриб қолган денгиз остидаги бундан 10 минг ўйл аввал бунёд этилган Петро шахри ҳақида гапирамиз. Шунингдек, Лотин Америкасидаги шаршараплар кўз олдимизга келади. Булар ҳаммаси тарих. Аммо Янги Ўзбекистонда дунё эътироф этишига муносиб мўъжиза яратилди. Бу – Сўхдаги Жавпоя мўъжизасидир.

СЎХ: ЖАВПОЯ МЎЪЖИЗАСИ

Жавпоя – Сўхнинг жанубидаги тоғ ва тоғ этакларидаги қир-адирлар. Айтишларича, қачонлардир ўтмишида бу ерларга алами арпа сепиб, ёмғир сувида ундиригнлар ва чорва боқишиган.

Орадан жуда кўп, балки юз ўйиллар кўтандир. Шундан кейин қадимий Жавпояга Янги Ўзбекистон шамоли келди.

– Вилоятдан 80 тадан ортиқ серунум техника келди. Бу ерларни текислаб, хайдашди. Тошлари терилди ва кўриб турганингиздек, боя пайдо бўлди, – дейди Жавпоя лойиҳаси жонкуярларидан бири Юсуфжон Усмонов.

Инсон иродаси балки энг кучли куролдан ҳам қудратлидир. Сўхнинг энг катта муаммоси – аҳоли

зичлиги ва текис ернинг етишмаслиги эди. Инсон ирод килди ва тоғлар орасидаги баландликлардан кесиб олиб, боғлар яратгулик майдонлар ташкил қилинди. Ер унумдор, чунки ёмғирда унган ўт-ўланлар, гиёҳлар қўёш нури тигида куриб тупроқка корилган ва унга қувват бахш этган. Факат сув, сув керак эди ба асрӣ бибонларга.

– Дарё сатҳидан 1350 метр баландликда 210 гектар боя қилинган. Ҳаммаси ўрикзор. Сўх дарёсидан 5 километр қувур тортилиб, сув баландликка олиб чиқилган, – дейди Юсуфжон Усмонов.

Денгиз сатҳидан қарий бир ярим минг метр юқорида, айтиши мумкинки, мўъжаз сунъий кўл барпо этилди. Унга 30 минг метр кубдан зинёд сув сиғади. Мутахассислар 210 гектар паст-блэанд майдондаги ҳар бир кўчат тагига томчилатиги сугориш тизимини етаклиши.

– Томчилатиги сугоришни биз ўзимиз жорий қилдик. Қўчатларни бошقا вилоятлардан олиб келиб экиб бердик, – дейди "Сўх келажаги бунёдкори" кооперацияси раҳбари Польонжон Обидов. – Ўридан ташҳари, кўчатларнинг остига тарвуз, ошқовок, ловия, бошқа дуккакли ўсимликлар экилиди.

Улуглар "Эзгу ният ва хайрли дуо хосияти бўлади", дейишади. Жавпояда эзгу ният қилиб, дуо билан ер ўзлаштирилди, кўчат экилди, сув келтирилди. Бир йил, атиги бир йил ўтиб, 1350 метр

баландликда, ҳайбатли тоғларни лол қолдириб, унинг бағрида кўркм боя пайдо бўлди.

– Олди кўчатлар мевага кирди. Бизнинг Сўхимизда иккичи Сўх пайдо бўлди, Худо берди. Бу ерлар Президентимиз шароғати билан обод бўйи кетди, – дейди Юсуфжон Усмонов. – Сувимиз яхши, камчилигимиз йўқ. Яна 400 гектар ерга кўчат экмоқчимиз. Мевасин экспортега қўчатадиган замонавий боя яратилиди.

Бугун Жавпояни ҳар бир сўхлик билади, улар "Шу жойда яна янги ерлар очилармикан?" дег саволга тутади. Сабаби, масалан, биргина 2880 нафар аҳоли яшайдиган Қалъачада ишсиз деган мақомдаги ёшлар қолмади.

– Жавпоя массиви ўзлаштирилганидан кейин бизнинг маҳалламиздан 180 нафар ишсиз аёл ва ёшларга 50 сотиҳдан боя берилб, уларнинг бандлиги таъминланди, – дейди "Қалъача" маҳалла фуқаролар йигини хотин-қизлар фоали Сайрам Турунгалиева.

Ҳово ҳарорати анча паст, кўчат эса ёш бўлишига қарамай, шоҳларда бўлиб мева нишонаси кўринди. Жавпоя боғларидаги "субҳони ўрик" гўралари эрта-индин ранг олади, ширага тўла мазага киради.

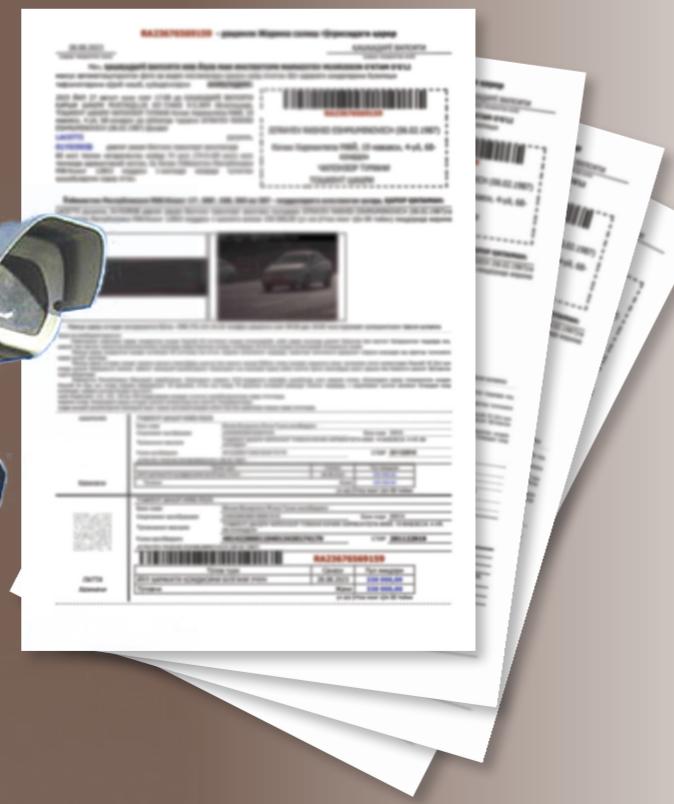
Хўш, энди айтинг-чи, Янги Ўзбекистоннинг янги боғлари дунёнинг қайси мўъжизасидан кам!

Мухаммаджон ОБИДОВ.
Элёр ОЛИМОВ олган суратлар.

РАДАР ҲОЛАТНИ ТЎҒРИ ҚАЙД ЭТДИМИ, НИМА ДЕБ ЎЙЛАЙСИЗ?

Йўлларда кўнгилсиз ҳодисалар сонини камайтиришига қаратилган бир қатор чора-тадбирлардан бири жарима тизимиши кўллашдир. Бундан кўзланган асосий максад эса ҳайдовчи ва пиёдаларни йўл ҳаракати хавфсизлиги қоидаларига риоя қилишига ундаш ва уларни ноқонуний хатти-ҳаракатлардан тийиш экани сир эмас.

2021 йилнинг баҳоридан бошлаб мамлакатимиз тадбиркорлари йўллардаги қоидабузарликларни фото ва видеога ёзин олини учун жойдаги камера ва радарлар ўрнатилиши имкониятига эга бўлишиди.

– Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2023 йил 3 апрелдаги "Йўл ҳаракати қоидаларига автомобиль йўлларида ҳаракати хавфсизлигини таъминлашга қаратилган ўзгаришири киритиш тўғрисида"ти қарор асосида вилоятлар марказларида автомobiliларнинг ҳаракат тезлиги 60 километргача белgilab ўтилган. Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 1 декабрдаги "Йўл-патруль хизмати тодимларининг йўл ҳаракати қатнашчилари билан ўзаро муносабатлари ҳамда маҳсус мосламалардан фойдаланиши тартиби тўғрисида"ти низомга кўра, кўчма фоторадар ва мобайл комплексларни кўйлаш жойи ва вақти давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати саф бўлинмаси бошлиги томонидан тасдиqlangan дислокацияга мувофиқ белgilanadi, – дейди вилоят ишлар бошқармаси ўйл ҳаракати хавфсизлиги бошқармаси маъмурӣ амалиёт бўлимига кунига кўплаб фуқаролар қоидабузарлик нотўғри қайд этилганидан норози бўлиб ёки тўлов имконияти йўқлигини рўяқ қилиб мурожаат этишади. Масбул ходимлар шикоятларни тинглаш баробарида, содир этилган қоидабузарликни меъёрий жижжатлар билан асослаб берадилар.

Фаргона вилоят ишлар бошқармаси ўйл ҳаракати хавфсизлиги бошқармаси маъмурӣ амалиёт бўлимига кунига кўплаб фуқаролар қоидабузарлик нотўғри қайд этилганидан норози бўлиб ёки тўлов имконияти йўқлигини рўяқ қилиб мурожаат этишади. Масбул ходимлар шикоятларни тинглаш баробарида, содир этилган қоидабузарликни меъёрий жижжатлар билан асослаб берадилар.

«Кусто ороли»да

Ўшанда ҳайратда қолдам. Аёл-эркак болалари билан бир чодирда яшаса, оилавий мажбуриятлар хам шу чодирда адд этилса, қаерда покланадилар? Ярим тунда дарё ёқалаган бирон зотни кўрмадим. Демак... Э худойим, бир ерлардан тезроқ насибанин кўттаргин, дея илтило қилганин ҳам бор гап. Лекин гидроплан қайтиб келгунича чидаша маҳкумман...

Ўрмон бошлиандиган тепалика чиқиб, пастдаги яйловга термулганча ястаниб ётдим. Ҳаммаёк кўм-кўй. Эҳ, агар уйимиз атрофида шунақа яйлов бўлганидами, қўйларим нақ ёрилгудек семирарди-да, ўзиям!

Дарвоце, улара дурустроқ қарашитимикан? Ёки болага иш буюр, кетидан ўзинг юргар, бўйялтишимикан?. Ҳар куни ишдан ёртами, кечми келибоқ кўйхонага кираман. Журналист одамлар билан гаплашавери, руҳшунос бўлиб кетаркан. Кўй-қизларга бир қарашда ахволини биладиган бўлиб қолганман. Айнича, "кўчкор ака"га алоҳида этибор бераман. У кўйлимда туғилган. Эсимда, қаҳратон қиши совуғи эди. Ярим тунда совлиқ

(Давоми. Боши аввалги сонларда).

бошқача маърай бошлади. Дарҳол кўйхонага чопдим. Шўрлик мени кутуб турган эканми, бора ташлади. Уч кун аввали она совлиқ куни яқинлашиб қолди, дея остига қалин қилиб шолипоя согламид. Дарҳол доиллик тутиндим. Шифта бир қулоқ дока кистириб кўйгандим, одимни, кўзичкининг корин сувини арта бошладим. У эса кўзини очиб бу ёргу дунёни, мени ил бор кўрди. Билмадим, мени она ўрнида ҳис қилидими, "ба-ба" деб овоз берди.

Шу пайт она совлиқ унга қаради, лекин бурила олмасди. Чунки ҳали йўлдоши тушмаган, киндин томири кесилмаган эди. Изимдан хотиним ҳовлиқиб кирди.

- Хотин, кўчкор туғилди, - дедим қувониб. - Тез сут қайнатиб олиб чи!

Она совлиқ бежо ҳаракат қила бошлади. Чироқ ёруғида кўрдим, кўзлари ола-була, қинидан чиқаётганд. Билияпман, у чуаняпти, лекин йўлдоши юрмасди. Ҳозиригана туғилган, иссиқкина кўзини кўйдими, она совликинг қорини силай кетдим. Хайрит, дедим.

Хотин эса кўлни шимараганча, совлиқ йўлдошини тортиб чиқаришга тиришар эди.

Худога шукур. Она совлиқ бир ўлимдан қолган ўшанда. Аммо

10 КУН

(Саргузашт-вокей қисса)

оёғида туролмай ҳолсизгина ёнбошлади. Шу пайт хотиним бир кўлида оғзига сўргич тикилган шишидида қайнатилган сут, бир чеъл илиқ сув олиб кирди.

- Вой шўрим, боякин ўйиб қолмасайди, - деди мени нари туртиб. - Сиз кўзичоқиб чи!

Мен ҳали бирон марта бўйла-да, она сути нималигини билмаган кўзичкини бағримга босиб, оғзига сўргични тутдим. У исқаб-исқаб тилини чиқарди. Сутдан томиздим. Унга хуш келди шекилли, сўргични олди ва тортиклилаганча эма кетди. Хайрит, дедим.

Хотин эса кўлни шимараганча, совлиқ йўлдошини тортиб чиқаришга тиришар эди.

Худога шукур. Она совлиқ бир ўлимдан қолган ўшанда. Аммо

хотиним унга бир неча кун атала пишириб ичирди. Билмадим, яна қандайдир дори-дармон ҳам берди шекилли, ўн кун дегандан оёққа турди.

Кўзичоқ эса... Уни ўша, туғилган куниёк уйга олиб кирдик. Печка ёнига яшик кўйиб, ичига шолипоя тўшаб, ўн кунгагча беш-олти мартадан сут бериб боқдик. Шунданим, у менга, мен унга жуда "яқин" бўлиб қолганимиз. "Кўчкор ака", қалайиз, деб кўйхонага кираман. У эса саломлашган бўлиб, олди оёкларини охурга кўйиб мәтрайди, эркаланади...

Ширин хаёл билан бўлиб кўзим илинибди. Каттиқ силтовордан кўзимни очдим. Не бўз билан кўйиб, бир гала маймунлар менинг кўл-оёғимдан тортиклиб.

Билмадим, яна қандайдир дори-дармон ҳам берди шекилли, ўн кун дегандан оёққа турди.

Хотин эса кўлни шимараганча, совлиқ йўлдошини тортиб чиқаришга тиришар эди.

Худога шукур. Она совлиқ бир ўлимдан қолган ўшанда. Аммо

ўрмон томонга судраяпти! Ҳарчанд уринмай, уларнинг маҳкам сиртмоғидан кутуолмадим.

- Вой дод! - Ҳусан! Ҳусан! - қичқирдим мен. - Қаердасан, Ҳусан!

Овозим акс садо берниши, уни қабиладагилар эшитишини истардим. Шунинг учун бақиришдан тинмадим. Маймунлар не ўйга борди, билмадим, мени ерга кўйиб, атрофимда чугулаша кетди. Биттаси бурни бурнимга теккүдек яқин келиб тикилиди, хидлади, "Бу нимага керак?" дегандек кўйлагимда тортиб кўрди. Хунук башараси, пучук бурини, майда кўзлари, кулогига етгудек оғиз, лаблари ва жуда бадбўй хиддан зўрга ўзимни тутиб турардим.

Маймунлар-кудайрў эмас, лекин мени нима қилишар экан?

Назаримда, қаршидаги галабоши скекилли, бошини гоҳ чап, гоҳ ўнгга кескин бурар, кўйлагим, шиммидан тортиклиши қўймасди.

Оролдаги қабила одамлари қарийб ялангич. Маймунлар уларни кўрган холос. Муқаррар, шундай! Мен эса киймадман. Бундай ҳолни қаршидаги "боскини"лар илб отурчатяпти. Мен ҳам қабиладагилар каби инсон эканим, наиза отиб, ов қилишим мумкинлигини билишмаяпти чоғи. Ҳусан маймунлар қабиладаги бир болаккагина олиб қочишганида кувиб бориб, уч-тўрт маймунни наиза билан майб қылганини тушунтиргандай бўлганди. Шуши маймунлар одамларга хужум келмасди.

- Бу ётига ўзим, ўзим, - дердим уларни ўрмонга, овга қайтаверинглар, дегандек ортни кўрсатиб.

- Раҳмат, кам-бу-те. Мен қабила боради, Ҳа, сико тахату!

Улар мени тушундими, ўйқими, балки ов мухимдир, ортга қайтиб, ўрмонга кириб кетишиди.

Агар Ҳусан ўзи сўрамаса, бўлған воқеа ҳақида унга айтмасликка қарор қилдим ва чодирга бориб, кўркувдан титрок кўлларим билан бўлған воқеани ён дафтаримга ёза бошладим...

олмай ҳаммаси менга термулганча бир лаҳза жим қолдилар. Кейин... кейин мени масхара қилиб кулгандарича, яна кўлма-қўл олиб кочдилар.

Эй худо, ўзингга шукур! Охим етганига шукур! Маймунлар шовқини ёки менинг бақирик овозимни эшитишгани, шу атрофда ов қиласётган қабила аъзоларидан бир нечтаси пайдо бўлди. Иккӣ ённамдай назаралар учтига тирмаши шоҳдан шоҳга сакр қочдилар. Найзаларининг бири бояги, тумшуғимга келиб мени мазах килган маймунга теккан экан. У иккӣ-убор охимга тиртди-ю, жон берди.

Қабила овчилари кела солиб мени турғаздилар, ҳамма томондан кўздан кечиришиди. Сўнг бараварига ганирганча йўл бошладилар. Кўп эмас, ярим чақиримчадан сўнг яловча чиқдик. Яланғоч болаккайар майдонни тўлдириб ўйнаб юрардилар. Мен бўлған воқеани сардор билб қолишидан чўчидим. Чунки у ёлғиз юрмаслини айтганди.

Шунинг учун овчиларга бошимни эгиб таъзим қилдим. Кўркувдан сўзларим ҳам тилимга келмасди.

- Бу ётига ўзим, ўзим, - дердим уларни ўрмонга, овга қайтаверинглар, дегандек ортни кўрсатиб.

- Раҳмат, кам-бу-те. Мен қабила боради, Ҳа, сико тахату!

Улар мени тушундими, ўйқими, балки ов мухимдир, ортга қайтиб, ўрмонга кириб кетишиди.

Агар Ҳусан ўзи сўрамаса, бўлған воқеа ҳақида унга айтмасликка қарор қилдим ва чодирга бориб, кўркувдан титрок кўлларим билан бўлған воқеани ён дафтаримга ёза бошладим...

(Давоми келгуси сонларда).

Муҳаммаджон ОБИДОВ

ЯШНАРБЕКНИНГ “АКВАРИУМИ”ДА МАНЗАРАЛИ БАЛИҚЛАР КЎПАЙТИРИЛАДИ

Шаффоф аквариумда ўйноқлаб сузиб юрган турфа рангдаги балиқларни кўрганда, кўз қувнайди. Айтишларича, японлар телевизори устида мўъжазгина аквариумда балиқ боқишишар экан. Орол давлати бўлган Японияда, табиийки, зилзила кўп рўй беради. Ер сил-киниши олдидан эса балиқлар безовталана бошлар ва хавфдан ўй эгасини огоҳ, этаркан. Дангаралик талаба Яшнарбек Нўмонов эса бир-биридан гўзал балиқларни аквариумда эмас, сунъий ҳовузда парваришламоқда.

Дангаро туманининг "Боғиш" маҳалла фуқаролар йигинидаги юшчилини яна-да ортиди. Шу-шу кишиларда бўлганида ҳам, пойттахта ўқиб юрганида ҳам аквариум балиқларини ҳавас қилганди. Интернет орқали аквариум балиқларини парваришлаш хакида ўқиб, қизиқини яна-да ортиди. Шу-шу кишиларда бўлганида ҳам, пойттахта ўқиб юрганида ҳам аквариум балиқларини кузатди, ўрганди. Сўнгра сунъий ҳовузда манзарали балиқлар бокиши фикрига келди. 2021 йилда яшаш хона-дени томорқасида, 3 сотих ерда 6 та сунъий ҳовуз яратди. 20 метр ер остидан сув чиқарди. Ҳовузда балиқларнинг "япон конси", "қизил шапкача", "коме-та" турларини бокишига киришди. Орадан вакт ўтиб, балиқлар тури кўпайтандан кўпайди. Якинда эса Индонезияда давлатидан "пандо-арранда" турини олиб келди.

- Бу жуда қизиқарли юмуш, завқнингизни келтиради, - дейди Яшнарбек. - Уларга ўз вақтида

озуқасини берамиз, сувини ян-гилаймиз, зарурат туғилгандан, дорисини соламиз. Балиқлар баҳор, ёз ва куз фаслларидан кўпайди. Бу ишда мента онам ва турмуш ўрготим ёрдам бершиади.

Яшнарбекнинг айтишча, балиқлар совуқка анча чи-дамли. Аввалин ийли қархатон сувукда ҳовуз юзасини 20 сантиметргача муз қоплади. Кунлар бокида, балиқлар яна кўрниди.

Шу кунларда бу ўзал балиқларга харидорлар кўпайтанди. Яшнарбекнинг айтишча, балиқлар совуқка анча чи-дамли. Аввалин ийли қархатон сувукда ҳовуз юзасини 20 сантиметргача муз қоплади. Кунлар бокида, балиқлар яна кўрниди.

- Бу ўзал балиқларга харидорлар кўпайтанди. Яшнарбекнинг айтишча, балиқлар совуқка анча чи-дамли. Аввалин ийли қархатон сувукда ҳовуз юзасини 20 сантиметргача муз қоплади. Кунлар бокида, балиқлар яна кўрниди.

Махиёра БОЙБОБОЕВА.

ҚУЛУПНАЙЧИЛИКДАН ДАРОМАД ТОПИШМОҚДА

Учкўприк туманининг "Ҳасанқора" маҳалла фуқаролар йигини худудида деярли йил давомида қулупнай етиширилди. Зеро, аҳолининг асосий даромади қулупнайчиликтан.

Ана шундай миришкорлардан бири Фазуллуплоҳ Ҳайдаров кулупнайчиликни мўмай даромад манбагига айлантириди.

- Қулупнай етишириш учун астойдил мекнат қилишнинг 3-5 хил на-винни синовдан ўтказишиди. Бу йил Кореянинг "солъхян" нави етиширилди. Мавсум давомида ҳар тупидан ўтгача 200-300 грамм ҳосил олинади. Ҳозирда 7 минг тут кўчтап меваға кирган. Кеч кузга бориб, килограмми 200 минг сўмдан сотилиди.

Баҳорнинг сўнгги кунигача харидорларнинг кети узилмайди. Томорқача оила ўтган йилдан бошлаб, қулупнай кўчтатлари савдосини ҳам ўйла кўйди.

Даромадлари ортидан автома-шинали бўлишиди. Энг мухими, хонадондан файзу барака ари-

майди, дастурхонлари ҳамиша тўкин.

Муаттар МАҲМУДОВА.

Тошлоқ туманинг "Ин-сон" ижтимоий хизматлар маркази ташаббуси бинайида қулупнайчиликни ташаббуси бинайида қулупнайчиликни ташаббуси бинайида қул